

MAGYAR MERKUR

I 7 8 9-dik esztendőben.

A' Róm. Csász. és Apost. Kir. Fels. különös engedelmével.

Szombaton Sz. Iván-havának 10 - dik Napján.

A' vég-vidékekről holmi

Reménylünk, hogy a' Horváth vég-vidékeken ismét egy ideig békeféség léfzen, mivel a' Bosznyákok a' Likkával határos falukat vízfzaryerték, mellyekért olly fokban fel-áldozták életjeket. A' sántzok felé indulván, így fzollottak embereinkhez: Nem azért jöttünk, hogy tartományatokat el-foglaljuk, hanem hogy a' magunkét vízfzay-kivánjuk; ha önként akartok ezen tájékból ki-takarodni, mi-is békével fogunk' maradni 's a' t. A' mieink fokkal fzámofsabb ellenség ellen vitézül hartzoltak, és vízfzay-vonáfokat okofan és ditsóségefén vitték véghez. Minden különös tudósítáfok fzerint úgy látfzik, hogy a' mieink közzül 6000-an fellyül estenek-el a' 23án és 27én történt tsatákban. — A' Fő Vezér a' Szluinnál öfzve-gyült feregeknek nagyobb részével Gradiska fe-

A A A

lé

lé vonja magát, a' hol még elég eleség vagyon, és annak tovább való hordatása-is könnyebb lészzen. Már is el-kezdődött az eleségnek hordatása Gradiska felé, mellynek jobb elő-menetele lészzen ottan, mint sem Horváth országban, a' hol számtalan fok az akadály. A' Horvát országai feregtől 10 batalljon Gyalogok és 7 divizio Lovafok mennek Gradiskára, a' kik a' már ottan táborozó seregekkel együtt 17 batalljon Gyalogságot és 10 divizio Lovafságot fognak tenni.

Ó *Gradiskán* Jun. 8án dél után az ide való erőtségben történetből tűz támadott, melly az erőszakos szél miatt olly szaporán el-terjedett, hogy semmi tüzet-olto eszközök nem használának és még a' nagy fűtskendő-is melly 2000 forintokba került volt, egy-fzersmind elégett. Két jeles kalmár házak, a' komendánsnak háza, a' só-és vám-ház, Pálffynek ispátalyja az abban találkozott ágyokkal és sátoroknak való deszkákkal 32 ezer forintára fa és egyéb jószágok a' lángnak ragadományjaivá lettenek; Vidovits és Goganovits kereskedők leg-több kárt vallottak a' különös személyek között, mert a' melly portékákat a' házokból ki-hordottak, azok az után a' le-esett égő fendelektől gyuladtak-meg. A' Fő Strázsamester Elin Úr a' tűznek támadásánál stafétát küldött a' vezérlő Generálishez, a' ki leg-ottan egy Gradiskai batalljont az Ogutsáni táborból a' várba küldött, és maga-is a' Generál-Strázsamester Kvozdánovits Báróval fietséggel oda ment, hogy a' további rosz következeseknek elejét vegye. A' katonaságbul egy divizionak a' fedett utat kellett őriznie, a' többiek az oltásra rendeltettek. Mindnyájon félelemben voltak, hogy a' Berbiri Törökök mint ellenségek ezen zürzavart hasznokra fognak fordítani, és ágyuk és bombák által a' szerentsétlenséget nagyobbítani; de ditséretjekre legyen

mon-

és mondva, hogy csak egy lövést sem tettek. Midőn nagy lángokat vetett volna nálunk a' tűz, fegyver nélkül mentek-fel bástyáikra a' Törökök, és békével nézték az égést. Ez annyival tsudálatosabb, mivel tudva vagyon, hogy Serándlia Bafa nagy ellensége a' Keresztyéneknek, és ez a' Bafa mostanában Berbirgen vagyon. — A kár, mellyet az égés okozott Ó Graediskában, 20 ezer forintokra betsültetik.

Hallván a' mi Horvát országi vitézeink, hogy a' Skutari Bafa is 24 ezerez magával a' Portának segítségére jön mi ellenünk, csak el-hültek benne. Ilyen formán még-békéllett volna a' fényes Portával; de ennek még-nem adhatunk hitelt. Rosszsz volna, ha ez-is ellenünk indulna; holott ugy-is annyi a' Török Bosnyában, mint a' hangya.

Hazabéli hírek.

Pétsen a' megint ottan szálva lévő Vurmzer Húszár diviziojából a' közelebb múlt hónapban egy közember fel-akasztotta magát, egyedül abból a' félelemből, hogy a' verések meg-fognának ujittatni rajta, melyeket tapasztalt vólt mivel az ő gondvifelése alatt lévő lovaknak tartását el-mulatta. Igen sajnállják az embert, mivel tudva vagyon, hogy az ő terhes sebei nagyon gátolták foglalatosságában.

A' rekrutáknak — — — le-felé való költöztetések még-nem szűntek-meg. Tegnap vittetek-el Pestről 70 ágyuk Pétervárára, mellyek 3, 6 és 12 fontosok valának. Ezek utánn mentek golyóbisokkal, kartátsokkal és puska-porral meg-rakott véghetetlen fok szekerek.

Ő Felsége kegyelmesen meg-parantsolta, hogy a' levél-póstára nézve e' következő pontomokra gond tartásék, tudniillik: 1) Azon leveleknek taxája, melly az egymással szomszéd Cs. K. Német és Magyar örö-

kös tartományoknak valamely helyére mennek vagy onnét jönnek, a' fel-adásnál és ki-váltásnál közönségesen egy egyes levéltől 4 kr. következőképpen egészen frankózat levéltől 8 kr. vagyon meghatározva, minden külömbség nélkül akár közönséges pósta-álláson (station) adásfél a' levél, akár pedig fő tiztségen kezdje-el futását; következőképpen a' levélporto-tariffába fel-irva vólt 4dik és 5dik klassis megfizűnjék. — 2) Azon leveleknek taxájára nézve, melyek külső országba avagy a' többivel öfzve nem érő-örökös tartományba mennek, vagy pedig onnét jönnek, az eddig való rendnél maradjon-meg. — 3) A' ki nagyobb bátorság' okáért valamely levelet *recommenda*, az az: a' *protocollumba* különösen bé-akar iratni, ezen bé-írást a' levél-taxával együtt minden levéltől külömbség nélkül, a' fel-adásnál 6 krajtzárakat fizet. De midőn a' ki-adás recepisse ellen kívántatik-meg, mellyet a' levél által-adónak a' levelen fel-kell jegyeznie; azért különösen 3 kr. fizettetnek a' fel-adó tiztségnél. A' törvénybéli íráfokra nézve meg-marad a' régi rend mellett. — 4) Semmi levél a' pósta-tiztségen vagy pósta-álláson bé-nem vetettetik, a' mellynek boritékán nintsen fel-irva a' hely a' mellyen póstára adattatik. — 5) Minden Pósta Tiztvisejőnek vagy Pósta-Mesternek a' tiz-annyi árrának vizsgálata mellett meg-tiltatik, a' póstátul fel-szabadult Tiztségektől vagy személyektől való levelektől, ha azok a' fel-szabadult személyektől jönnek vagy azokhoz mennek, az egyes fel-adás vagy ki-váltás taxájánál többet kívánni. A' K. M. Helytartó Tanástól Budán Máj. 26án 1789.

Külső országi dolgok.

Lengyel ország. Látván a' Nemes Lengyel Rendek, hogy az Orosz seregeknek Lengyel országból va-

ló ki-takarodását sürgető jelentő-irásaikkal, mellyeket az Orosz Követnek Varsóban által-adtak vala, semmit sem végeznének; egyenesen az Orosz Császár-Afzszonyhoz folyamódtak és Követjek által Petersburgban következő summájú jelentést nyujtattak-bé a' Felsőes Afzszonynak: — Ambár az Orosz seregek kevés kerüléssel az ő rendelt helyeikre Befsarábiába és Móldvába érkehetnek, a' nélkül hogy a' Lengyel tartományba kellesek lépniék; mindazáltal ha tsak ugyan olly el-kerülhetetlen esetben vólna ő Felsőes, hogy a' seregeknek és eleségnek Lengyel országban való által-költöztetését meg-kivántatná, az őszve-gyűlt Rendek következő ok-vetések alatt ezen kívánságra reá-állanának: 1) Hogy az Orosz seregeknek osztályja, melly Lengyel országban kerestül venné útját, az 500 embereknél számát fellyül ne múlja; hogy az által-menetel idő jártatva, ki-mért útjában történjék-meg, és elébb más osztály bé-ne lépjen, míg az első 500ak a' határ-széleken túl nem vagnak. 2) Hogy a' hadi kommissio ez eránt a' leg-rövidebb utat határozza-meg azokra a' helyekre, a' hová a' seregek menéndenek. 3) Hogy, valahányszor a' Felsőes Császár-Afzszony meg-kivánná a' seregeknek által-menetelét, mindenkor az Orosz Követ Varsóban idején bé-jelentse azt, fel-jegyezvén az eleségnek által-költöztetése módját, azt késérő katonaságnak számát, a' velek lévő Tízteknek, Regementjeknek nevezetét, a' rendelt időt, mellyben mindenik osztálynak Lengyel országba bé-nyomulni, és azon által-menni kellene. Az ilyen kérelem és menedék-levél nélkül egy osztálynak-is ne légyen szabad Lengyel országban által-menni, hogy ne kényszerítettnek a' szabad Közönség, meg-sértettetnek vallani magát, ha más móddal történne-meg ezen által-menetel. 4) Hogy mindenik osztály a' határ-széle-

lekig Lengyel kommissáriusok által vezettefsék, a' Német Birodalomnak kerületjeiben szokott rend szerint; melly kommissáriusoknak a' Lengyel vezérlők őrizetet adjanak. 5) Hogy mind azok a' helyek irás-ban közöltesenek, a' hol-vagynak mostanában az Orosz élés-házok Lengyel országban, és hogy minekelőtte ezek az élés-házok depositoriumokká tétetttenének, a' szabad Közönség ezeknek bátorságára gondot vifelne.

A' gyűlésben, melly Májusnak 28án tartatott, Potemkin Fejedelemnek a' Rendekekhez küldetett levele olvasatott-el, mellyben jelenti, hogy ő, mint hű Lengyel, ámbár külső országi volna-is, a' Nemzethez való kötelefségeket bé-telleyesíteni, minden Oroszokat, a' kik az ő jofzágain Lengyel országban találkoznak el-küldeni, és a' meg-kivántatott esküvésnek a' Lengyel Közönséghez, alája akarná irni magát. Szeretetének bizonyítására, mellyel vifeltetik a' Lengyel Nemzethez, 12 ágyukkal és 500 fegyverekkel ajándékozta-meg a' Rendeeket.

Továbba a' Kurlandi Hertzegnek levele olvasaték-el, mellyben jelenti, hogy a' kivánt 500 embereket, mint segítő feregeket, részenként most egyszerűbe, a' többit pedig későbbben adhatná.

A' Lengyel tisztvifelőktől Ukrániából küldetett tudósításban jelentetik, hogy az ottani egyesült és nem egyesült Görögök a' parantsolatra, hogy esküvéssel kötelezzék-le magokat a' szabad közönséghez való hűségre, az felelték légyen: A' meddig az Orosz Követtül Varsóban és a' Kiovi Görög Érfektül parantsolatot nem veendünk; addig a' kivánt esküvéssel sem kötelezzük-le magunkat.

Orosz ország. A' Gallatznál el-fogott Törökök az Orosz hajókon az evedzöt fogják vonni a' Svédék el-

ellen. — A' Zámofztzéból el-fzökött vólt Török rabok Lembergben utzát seprenek.

Frantzia ország. A' Királynak első szülöttje és a' koronának örököfse, a' ki közönségesen Delfinus (Dofen) nevét viseli, e' m. f. hónapnak 3án hófzfas betegsége után életének 8dik esztendejében, az udvarnak és az egész országnak bánatjára, ki-mult e' vilagból.

Anglia. Melly nemes indulatu fiai légyének az Anglus Királynak, ezen nevezetes történetből-is elegendőképpen ki-tetfzik. A' Jorki Hertzeg, a' Királynak második szülöttje, és egy Óberfter között ellenkezés támadván, annyira mene a' dolog, hogy a' nevezett Oberfter a' Királyi Hertzeget Májusnak 16-án baj-vivásra *Duellumwa* híván-ki, a' Hertzeg végre a' hivatalt el-fogadja. Az Oberfter, mintegy 12 lépésnyire állván egymástól, leg-elsőbb-is rá-lő a' Hertzegre, kinek a' golyóbis füle alatt fodorított haját minden vezedelmesebb sérelem nélkül hordván-el; már most a' Hertzegnek kell vala lőni, mellyet a' Hertzeg nem tselekedék azt felelvén, hogy ő nem az Óberfter meg-ölésére, melly egy Hertzegre nem illik, állott vele tsátára, hanem tsak azért, hogy néki elégtételt szolgáltafson, mellyet ugy reményli, hogy már meg-nyert; ha még további elégtételt kívánna, ám lőne még egyfzer; de az Óberfter ezzel meg-elégedvén, ezen vakmerő játéknak vége szakada, és mind a' két *Secundánfok* magok tétették-bé ezen tudófitást minden Anglus ujság-levelekbe.

Olasz ország. A' szentséges Pápa az *Subiacumé* utazásáról Máj. 29 dikén visszaf-tért Rómába. Azt mondják, hogy a' templom építésében *Subiacumban*, melly 300 ezer forintokba kerül, szint olly kevés kedve telt, valamint a' Pontini motsároknak költséges kiszáritásának tsekély elő-menetelésben.

Bétsi hírek.

A' minapában Erdödy József Grófnak halálával fel-szabadult fő komornyiki méltóságot Magyar Országban, ő Felsége a' Magyar-Erdélyi első Udvari Vice Kantzelláriusnak, Székhelyi Gróf Majláth Józsefnek adni kegyelmesen méltóztat ott.

Ő Felsége Kífsits Kapitányt a' Likkai Regimenttől, a' ki a' minapában jelentetett ütközetben Boberznél olly jelesen viselte magát, Májori, Fő Strázsa-mesteri tisztségre emelte.

Tudósítás.

Sokan azok közzül, a' kik a' vége felé közelgető fél-éftendőnek elején a' Magyar ujságokért el-küldvén a' váltságot a' Póstának, elég világoson nem jelentették mellyiket a' két ujságok közzül, a' Németet-é vagy a' Magyarat, kívánnák jártatni Pestről, megsalatkoztak és a' Magyar ujság helyett a' Németet kapták. Ez tsak mostanában lett tudtomra, Hogy illyen tévelygés többé elő-ne forduljon, jelentetik, hogy Pesten egy Magyar és egy Német ujság irattatik, és hogy e' kettőnek semmi közöfsége nintsen egymással. A' Magyar ujság *Magyar Merkur* neve alatt Patzko Ferentz Urnál nyomtattatik. Kérettetnek tehát az É. Váltó Urak, hogy az ujságért való váltságot vagy Patzko Ferentz' Urhoz Pestre vagy pedig a' *Pesti Pósta Tiztséghez* útasítsák, nyilván ki tévén: *A' Pesti Magyar Merkurért* küldettetnek 4 for. 30. kr. Ennyit téfzen a' fél-éftendőbéli váltság a' Póstán küldendő Magyar ujságokért, itt helyben pedig 2 for. 30. kr. kerül.

P E S T E N N,

Nyomtattatott Patzkó Ferentz' betűivel.